

OYUN VE EBEVEYN(BAKIM VEREN KİŞİ)

ARASINDAKİ İLİŞKİ

Çocuklar doğaları gereği oyun oynarlar. Oyun oynayarak çevrelerini, yaşamı öğrenirler, diğerleri ile iletişim kurarlar. Çocuklar ilk olarak ebeveynleriyle oynarlar ve gelişim süreçlerinde de ebeveynleriyle oynamaya devam ederler. Çocuğa bakım vermek kadar onunla oyun oynamak, boş zamanlarını beraber geçirmek ebeveyn-çocuk etkileşimini artırır.

Ebeveyn/bakım verenin çocukla birlikte oyun oynaması aralarında güçlü bir bağ kurulmasını, içsel dünyaların daha yakından tanınmasını, çocuğu kendini güvende hissetmesini, çocuğun desteklenmesi gereken alanın belirlenmesi, duyguların dışı vurulması gibi pek çok alanda aileye ve çocuğa destek sağlar.

• Çocuğun oyun oynamasını desteklemek için yeterli alan, zaman ve anlayışlı tavır ebeveyn/bakım veren tarafından gösterilmelidir. Ebeveyn/bakım veren çocuğun oyununa her zaman katılmayabilir

ÇOCUK GELİŞİMİNDE OYUN VE OYUNCAKLARIN ETKİSİ

• Çocuğu hayata hazırlayan oyunun en temel parçası olan oyuncak seçimi de çocuğun zihinsel ve fiziksel gelişimi ve çocuk eğitimi açısından önem taşımaktadır. Çocuğun belli yetileri kazanması oyun, dolayısıyla oyuncak sayesinde. Oyuncak, çocuğun kaslarını, motor becerilerini geliştirmeli, hayal gücünü genişletmeli, çözüm odaklı yaklaşmasına yardımcı olmalıdır. Oyuncak seçiminde çocuğun yaşı en belirleyici kriterdir. Yaş ilerledikçe çocuğun oyuncak yerine koyabileceği araçlar da artmaktadır.

• Yeni doğan bir bebeğin ilk oyuncuğu kendi bedeni ve çevresinde en çok görmeye alıştığı annesidir.

• 0-1 Yaşında; Canlı renkli ve ses çıkaran oyuncaklar çocuğun çok hoşuna gider. Ses çıkaran ,Yumuşak, içi dolgu oyuncaklar vb. alınabilir.

• 1-2 yaşında; Çocuklar bu yaşta yürümeye başlar ve 'tekerlekli, çekmeli, itmeli oyuncaklar vb.' oyuncaklar alına bilinir. Çünkü; bu dönemde çocuklar tekerlekli, çekmeli, itmeli oyuncaklarla oynanan oyunlardan hoşlanır

• 2-3 yaşında; Bu dönemde çocuk artık tek başına oynamaktan vaz geçer. Birbirleri ile oynarken (5-6 kişilik gruplar) aralarında çok iyi iletişim olmasa da toplumsallaşma ve işbirliğine dayanan oyunlar yavaş yavaş başlar. Legolar, ahşap bloklar gibi oyuncaklar bu yaş çocukların ilgisini çekmeye başlar.

• 3 yaşından itibaren 6 yaşına kadar oyun dönemi olarak da adlandırılır. Çocuklar 3 yaşa kadar nesnelere ve çevreleri ile deneyim kazanırlar ve 3 yaşından sonra oyun kurmaya başlarlar. Bu yaştan itibaren çocuklar da, hem hareket becerisi hem de konuşma becerileri çoğalır (Bireysel farklılıklar vardır). Örneğin; Takla atmak, yüksek yerlerde yürümeyi denemek, , tırmanmak ,tırmanma demirlerine tutunup sallanmak, üç tekerlekli bisiklete binek, topa tekme atarak oynamaktan hoşlanırlar.

• 4-5 yaş çocuklar; 4 yaşından itibaren oyun kuralı anlayışı oluşmaya başlar . kurallı oyunları kurallarına göre oynayabilirler. çoğunlukla evcilik, askercilik gibi hayali oyunlar oynamayı tercih ederler, izledikleri filmlerdeki karakterleri taklit ederler. Ahşap bloklar ve Legolarla çeşitli inşa oyunları oynarlar. çocuklar daha mantıklı olmaya başlarlar ve bunu oyunlarında yansıtırılar. yarışma oyunlara ilgi bu yaşın sonuna doğru başlar.

• 5 yaşından itibaren hayali oyunlar azalır. Bedensel etkinlikler daha da artmaktadır. Bu yaş çocukları çok hareketlidirler. Dışarda , bahçede kaslarını kullanacakları oyunları oynamayı tercih ederler. ör; ip atlama, merdivenden koşarak çıkma, araba itme, demirlerine tutunup sallanmalar, hoplamlalar, atlamalar ve saklambaç gibi oyunlar ilgilerini daha çok çeker. Erkek çocukları genellikle, uçak, füze, tren, gemi, oyuncakları ve resimleri, Koyboyculuk, savaşçılık, çeşitli meslek oyuncakları, koşmaca ve top oyunlarını oynamaktan çok hoşlanırlar. Kızlar ise bebek, evcilik oynayabilecekleri ve bazı mesleklerle ilgili oyuncakları daha çok tercih ederler. Bu yaş grubu çocuklar Domino, resimli bulmaca ve öğretici oyunlarla oynamaktan zevk alırlar. Bu dönemde oynadıkları bütün oyunları kazanmak isterler.

• 6 yaş çocukları her türlü oyun ve etkinlikte yoğun olarak katılır. Oyunlarda cinslere göre ayrılmalar başlar. Küme oyunları, şarkılı-ritimli oyunlar, çekişmeli yarışlar ya da bir olayın dramatisasyonu şeklinde oyunlar yoğun olarak oynarlar. masa oyunlarına da yoğun bir şekilde ilgi duyarlar. Kesme yapıştırma, resim yapma, rakamları yazma, yapbozlar ile oynamayı tercih ederler. Hikaye kitapları, beceri isteyen oyunlardan da hoşlanırlar

ANNE BABALARA ÖNERİLER

• Oyun, insanoğlunun kazandığı ve kazanacağı deneyimlerin en büyük tamamlayıcısıdır. Çocuklar oyun oynarken geçmişte kazandıkları deneyimlerini daha üst seviyelere çıkarır,

• Çocuğa oyun için uygun ortamın ve yeterli malzemenin sağlanması gerekir. Bunun için evin bir köşesi, bir odası, evin bahçesi, oyun parkları kullanılabilir. Arkadaşları ile oyun oynayabileceği ortamlar sağlayabilirsiniz.

Oyuncakların hepsini bir kutuya doldurmak yerine, oyuncaklar özelliklerine göre gruplandırılmalıdır. Çocuğun aynı düzeni sağlaması istenmelidir.

• Benzer oyuncaklardan çok fazla almak yerine, çocuğun farklı oyunlar kurabileceği çok amaçlı oyuncaklar tercih edilmelidir.

• Çocuğun önüne konan birçok oyuncak, dikkat süresini kısaltabileceği gibi 'doyumsuz' olmasına da sebebiyet vermektedir. Çocuğa, önündeki oyuncaklardan bir tanesini seçmesi, seçtiği oyuncak ile oynadıktan sonra diğer oyuncuğa geçmesine fırsat verilmesi, çocuğun dikkatini bir oyuncakta toplamasına yardım edeceği gibi kurallı oynamasını da teşvik edecektir

• Çocuğunuzun oynadığı oyuncaklara ilgisi azaldığı zaman bir süre ortadan kaldırıp daha sonra tekrar ortaya çıkarabilirsiniz.

• Çocuğunuzla karşılıklı oturarak, sadece çocuğunuz ve oynadığınız oyunla ilgilenerken oyunlar oynayınız.

Bazen anne-babalar, gerek çocuklarının başarısını takdir etmek için, gerekse çocuklarına 'hayır' diyemedikleri için çocuklarına birçok oyuncak alabilmektedir. Önemli olan çocuğun ne kadar oyuncuğa sahip olduğu değil, sahip olduğu oyuncak ile ne kadar doyurucu bir şekilde oynayabildiğidir.

Oyuncak alırken çocuğun seçmesine izin verilmelidir. Her hangi bir nedenle çocuğun seçtiği oyuncak alınmıyorsa nedeni çocuğa açıklanmalıdır.

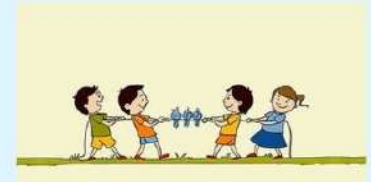
• Oyuncakların mutlaka satın alınması gerekmez, çocuğunuz ile birlikte çeşitli oyunlar ve oyuncaklar yapabilirsiniz.

• Çocuğunuzla oyun oynayarak ona yaklaşma ve duygularını tanıma imkanı bulabilirsiniz. Oyun çocukla iletişim kurmanın en etkili yoludur.

• Çocuğunuzla ileri yıllarda iyi bir iletişiminiz olsun istiyorsanız onunla oyun oynayarak özel zamanlar paylaşınız. • Oyun oynayan çocuğun oyunu birden bire kesilmemeli, oyununu tamamlaması için önceden bilgi verilmelidir.

OYUN ÖRNEKLERİ

- Kendi Alfabeni Kendin yap?
- Ne Nerede Nasıl?
- Çamur Oyunu?
- Kaçık Akordeon Adamları?
- Yüz Dansı?
- Kutular?
- Dur Koş Oyunu?
- Şimdide Başına Dokun?
- Taşları Boyyalım?
- Ayna Oyunu?
- Şimdi Nasılım?
- Çiçek Dikmek?
- Oyun Sırası Babada?
- Dünyadaki Ben?
- Hayvan Kolajı?
- Bahçede Sera?
- Renkleri Gruplama?
- Ayağa Kalkmış Resimler?
- Mantar Gemiler?
- Buharlaştırma Deneyi?
- Portre Bulmacası ve Hediye?
- Duvar Kağıtlarına İnanıyorum?
- Güneşten Gelen Enerji?
- Buzdan Kase?
- Dokun ve Bil?
- Sadece Bir Şarkı?
- Beden Heykelleri?
- Yenilebilir Kolye?
- Üç Taş Oyunu?
- Beş Taş Oyunu?
- kabak Oyunu?
- saklambaç Oyunu?
- Körebe Oyunu?
- Kurt Baba Oyunu?
- Hımbıl?
- Yedi Kiremit Oyunu?
- Ebe-Davul-Zurna Bana Vurma Oyunu?
- Masa Futbol Oyunu?
- Deve -Cüce Oyunu?
- Kelime Oyunu?
- Çarşıya Gittim Oyunu?

ÖRNEK OYUNLARIN AÇIKLAMALARI VE DAHA FAZLA OYUN ÖRNEKLERİNE, aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz;
<https://kadirliiram.meb.k12.tr>

OYUN ÇOCUKLARA NELER KAZANDIRIR?

Çocuk, hayatına katkıda bulunabilecek birçok davranışı ve bilgiyi oyun yoluyla öğrenir. Oyun, çocuğun dilidir. Henüz konuşamayan, kendini ifade edemeyen, ihtiyaçlarını dile getiremeyen bir çocuk oyun aracılığı ile içsel motivasyonunu dışa yansıtır.

oyun; çocuğa araştırma, gözlem yapma, keşfetme, yeni beceriler geliştirme ve başarısızlık endişesi duymadan istediği kadar deneme yapma fırsatı verir.

Çocuk arkadaşlarıyla oyun oynayarak; paylaşmayı, yardımlaşmayı, işbirliği yapmayı, sıra beklemeyi, sorumluluk almayı, kurallara uymayı, başkalarının hakkına saygı duymayı ve kendi hakkını korumayı öğrenir.

Oyun oynama, özellikle koşma, atlama, tırmanma, sürünme gibi fiziksel güç gerektiren oyunlar çocuğun solunum, dolaşım, sindirim ve boşaltım sistemlerinin düzenli çalışmasını sağlar. Vücuttaki fazla yağların yakılması, kasların güçlenmesi, iç salgı bezlerinin daha düzenli çalışması fiziksel büyümede çok önemlidir. Bu nedenle çocukların açık ve temiz havada hareketli oyun oynamalarına fırsat verilmelidir.

Çocuklar su, kum, çamur, hamur gibi materyallerle oynayarak, çizme, boyama, kesme yaparak el parmak kaslarını geliştirirler.

Çocuk oyun oynarken karşısındaki kişinin söylediklerini anlama, yönergeleri yerine getirme, kendini ifade etme, dili etkili kullanma, ikincil dil edinme gibi dil gelişimini destekleyici süreçler içerisinde bulunur.

Oyun esnasında bazen lider bazen ise dışlanan çocuk olabilir. Oyun çocuğa problem durumlarla baş etmeyi öğretir. Çocuk oyun oynayarak hayatı öğrenir.

Çocuk Hayali oyunlarda duygularını yansıtır

Oyun sosyal bir etkinliktir. Dolayısıyla her oyunun çocuğun sosyal gelişiminde olumlu etkileri vardır. Çocuk oyunları içerisinde sosyal gelişim açısından en zengin içeriğe sahip oyunlar hayali oyunlardır.

OYUN NEDİR?

Oyun; belli bir amaca yönelik ya da amaçsız olarak, kuralları ya da kuralsız çocuğun isteyerek ve hoşlanarak katıldığı araçlı ya da araçsız olarak gerçekleştirilen doğal öğrenme aracı olarak tanımlanabilir.

Çocuk için çok ciddi bir uğraş olan oyun, aynı zamanda bir eğlence ve öğrenme kaynağıdır. Dünyanın her yerinde, her çağda ve her kültürde çocuklar oyun oynarlar. Oyunların biçimleri, özellikleri, oyuncakları çağdan çağa değişse de çocuğun olduğu yerde oyun ve oyuncakların olmaması mümkün değildir.

ÇOCUK VE ÇEVİRİM İÇİ OYUN

21.Yüzyıllarda değişen ve gelişen teknoloji, çocukların yeni oyun şekilleri bulmalarına ve bu oyunlarla ekran karşısında daha uzun zaman geçirmelerine neden olmuştur. Bu durumun çocukların sağlıklı gelişimlerini olumsuz etkilememesi için ebeveynlerin (çocuğa bakın veren kişilerin) daha çok dikkat etmesi gerekmektedir.

Oyun oynarken birçok yönden aktif olan çocuk, teknolojik aletler (televizyon ,bilgisayar, telefon vb.) karşısında sadece alıcı konumunda olur. Fakat bu durum her zaman olumsuz değildir.

teknolojik aletler (televizyon ,bilgisayar, telefon vb.) kısa süreli, uygun içerikli ve kontrollü şekilde izlemeleri sağlanırsa, gelişimlerine katkı sağlar. dikkat edilmesi gereken temel kural çocukların oyun zamanlarının en fazla ne kadarının bilgisayar, internet üzerinde geçirdiklerini sınırlamaktır.

Benzer şekilde bilgisayar oyunları şiddet içerikli olmayan, kısa süreli ve kontrollü olduğunda çocukların gelişimine katkı sağlayabilir.

ÇOCUK İÇİN OYUN OYNAMAK NEDEN ÖNEMLİDİR?

Oyun, mutlu ve sağlıklı çocuk gelişiminin önemli bir parçasıdır. Çocuğun büyümesi ve sağlıklı gelişmesi için beslenme, barınma, nefes alıp verme ,sevgi ne kadar önemliyse oyun da aynı öneme sahiptir.

Çocuk oyun oynarken birçok alandaki gelişimini sürdürmekte ve hayata dair pek çok beceriyi kazanmaktadır .Oyun; çocuğun fiziksel, zihinsel, dil, motor, sosyal-duygusal gelişim alanlarını destekleyici rolü vardır. Örneğin, Piaget oyunun; çocuklarda ağırlık, renk, şekil, zaman, mekân, sayma vb. kavramlarının gelişiminde etkili olduğunu dile getirmiştir.

T.C. KADIRLI KAYMAKAMLIĞI KADIRLI REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ÇOCUK VE OYUN

Adres :Şehit Mehmet Delikuş Mahallesi 736. Sokak
No 33/2 Kadırlı/Osmaniye

<https://kadirliam.meb.k12.tr>

03287182467--